

Ислом Нури

Riyoga intilishning davolash

Har qanday kasallikning davolash yo'llari bor. Buniy bazilar biladi, bazilar esa bilmaydi. Ziyoda intilish kabi ixlosga qarshi kasaliklar uchun ham turli muolajalar mavjuddir. Bunday muolajalar katoriga kuyidaganlarni kiritish mumkin:

1. konvensiya bir mukallaf musulmon shuni yaxshi anglab etmogi kerakki, u Ollohga nisbatan faqat quldir, undan ozga emas. Qul xayzayiniga xizmat ko'rsatilishi uchun tovon-baholi yo'q haqiqat bo'lishiga va qanday huquqqa emas. Chunki u xayzayinaga o'zining holati sababidan xizmat ko'rsatishi kerak. X xizmat uchun bo'lishi mumkin bo'lgan katta hajmdagi mukofot tovon-badal emas, bundan tashqari xayjayini tomonidan qilingan iltifot va muruvvat ko'rsatiladi.
2. Allox unga marhamat va yordam berayotganini, u biron narsani ozija emas, balki Alloxning tavfiqi-yordami ila qilishni, uning amallarini uzining xoxish-istaklariga emas, lekin Alloxning hohishiga bog'lab qo'yishni unutmang. Shubhasiz, har bir ne'mat Olloh Subhanahu va taoloning marhamatidan o'zga narxda emas.
3. O'zining shaxsiy ishchanligi va xatarlarini o'rganish, qayerda ishlash va qaytsinisi shaytonning tomonidan yozib qo'yilgan byulletganini tushinish uchun harakat qilish. Chunki shayton qo'li tegmagani juda juda kam. Shayton xatto arzimas taklif qilingan ishlarga qo'shildi. Oisha raziyallohu anxo aytdilar: Men Rasululloh solallohu alayhi va salamdan namozda davom etadigan burilish (alanglash) haqiqatda so'radim, shunda u zot: **«Bu shaytonning banda namozidan o'g'irlaydigan o'lizasidir»** , - deb aytdilar.

Ислом Нури

Gap bu erda yasadning burilishi haqiqatda ketayapti. Endi qalbning Ollohdan uzga yuzlanishi haqiqatda nima deyish mumkin?!

4. Allox kamolotga va qalbni poklashga buyurganini qo'shma amaliyotlarni boshlanganda riyo kilayotgan kimsa Ollohning yordami va iniyodan oila qurishni nafisga eslatish.

5. Riyo sabablari amallari savobi - ular qanchalik katta bulmasin - yuvilib ketishi va agar amaldagi farzlardan bulsa, bunga koshimcha tarzda ulkan gunoh yozilishni eslash.

Riyo kilovchining riyosi «masjidi zironi» tashlandiq, harobaga aylanibdi. Muxlisning ixlosi esa soch-soxoli tozigan, juldur keyingan kimsaning qadr-marambasiniy oshirdi, duo qilsa darhol qabul qilinadigan qilib qo'ydi.

(Masjidi ziror - munofiqlar tomonidan musulmonlarni fitnaga ajratish uchun maxsus qurilgan, hammasi Olloh taolo tomonidan buzib tashashga byurilgan zararli masjididir).

6. Kalb riyoga intilayotganini kurganida, Ollohning g'azabi kelishidan kurkib turdi.

7. Nafl ibodatlarni iloji bilan juda ko'p maxfiy kilishga intilish, masalan, ularni kechalarini qilish, sadaqani hech kim bilmaydgan darajada berish,

Ислом Нури

Ollohdan qurqib
yig'lashni yakka ozi qolganda, hech kim payqamaydiganda payitda kilish.

Al-Huraybiy aytadilar: «Sahobalar bir necha yillik harakatlarini odamlarga tugul, xattoki ayoli ham bilmaydgan darajada maxfiy kilishni ko'paytirib yubordi».

8. Ÿlim va uning og'ir lahzalarini, qabr va uning tarixini, xattoki yosh bolalarni ham qabul qilib yubormoqchi Oxirat kunini esga olish.

9. Riyoga intilishning maxfiy tomonlarini va bu intilish inson qalbida qanday shakllanishini bilishga harakat qilish.

10. Riyo qilish bu dunyo-yu, u dunyoda qanday o'qibatlariga olib kelishini tushunchasi.

Alloxning bandasi shuni yaxshi tushunishi kerak, agar barcha odamlarga unga biron manfaat etkazish uchun tuplansalar, u uchun biron manfaat etkaza olmaydilar, faqat Olloh ozib kuygan narsigina etkaza oladilar. Shubha, foyda va zararli faqat Rahmonning hohishi va kulidadir.

Salaflardan biri aytadilar: «Qalbdan riyoga undaydigan har qanday narsani chikarib tashash uchun qoldiring bilan kurash, odamlar sening nazaringda go'yo jonivor oldingda sifatli bo'lib ko'rinadigan bulsinlar, zepou, sen ibodat bilan mashgul bulganingda, u erda jonivorni oldingda qolasizmi? «Bilish ikki

Ислом Нури

bilmasligi ahamiyatsizdir. Ibodatlarning yolg'iz Oллоh bilib turganligi bilan bog'liq».

Umar raziyallohu anhu dedilar: «Kimning niyati nafs xoxishiga qarab, Haq bilan bog'lab tursa, Oллоh shunday kishining odamlaridan ximoyab qo'yadi. Kim o'zini asliga olib o'tib mavjud bulib turgan sifatlar bilan zinatlab ko'rsataveradi. Qilay.

Amirul-mo'minning bu so'zlarini Ibnul-Qayim sharhlab turib, shunday debdi:

«O'zini mavjud buvlagan narxni belgilab qo'ygan odamni muhofaza qilayotgan odamni belgilab qo'yganini, yashab turgan odamni yashaydigan odamni yashaydigan odam bilan bog'liqligini tekshirib ko'ring. izzayotgan maqsadlarga qarshi, ammo bulib ishlagan kilishga olib kelmoqda ... Qacon muxlis banda ixlosi uchun bu dunyoda odamlar qalbidagi yo'qdirish, mehnat qilish va xurmat qilish uchun qilingan ishlarni bajarish, shu kuni o'zingizni yaxshi ko'rishingiz kerak. shunday yozolaydiki, hammaning olganda badnom, sharmanda qiladimi. olida badnom, sharmanda kilib bulgandir ... «.

Амалларини риё қиладиган кишининг бу дунё-уи и дунёда тортадиган жазоси ҳақида

Набий соллаллоҳу алайҳи киричади саллам шундай дедилар: «**Kim қилаётган ишларини бошқаларга эшиттиришга ҳаракат қилса, Аллоҳ унинг**

Ислом Нури

шармандасини чиқаради, Kim амалларини бошқаларга кўрсатишга ҳаракат қилса, Аллоҳ уни шармандали ҳолда кўрсатиб кўяди» .

Bundandan tashkari, Abu Hurayra raziallohu va uning yurishida o'tgan kurashlarda ishtirok etadigan talabalar, amallarni xujakursingga kiladigan kishilar duzaxga birinchi bo'lib tashlanar ekanlar. Nauzu billah min zalik.

11. Allox kishining muxlis bylishiga yordam berib hamda uni riyoga intilishdan saklashi uchun Unga duo bilan yozish kerak. Bungning ma'nosi musulmon odam Alloxdan riyo va unga undayganidan narshaldan saqlanishini tez-tez duo bilan so'rab turmoqi kerak . Aks vaziyatda riydan salomat qo'lishiga juda ko'p ishchan javob beradi.

Бундай дуонинг зарур эканига Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи киричади саллам қуйидаги ҳадисларида ишора қилиб ўтганлар: **» Сизлардаги ширк ўрмалаб кетаётган чумолидан ҳам кўра . Махфийроқ, сезилмайдиганроқдир Лекин мен сизларни шундай нарсага йўллаб кўяманки, агар уни қилсангиз, ширкнинг кичиги-ю каттаси сиздан кетади Шундай.**

Дейсиз: «Allohumma inni auzu bika an-uchrika bika va ana olamu va astag'firuka lima la olamu».(Маъноси: Эй Аллоҳ, Сендан Сенга ширк келтиришимдан мен

Ислом Нури

паноҳ беришингни сўрайман kirichadi билмасдан келтирган ширким учун Сендан мағфират тилайман «).

Salafi yillarning ijrosi to'g'risidagi so'z va amaliyotlardan bazi namunalar

Rabi' ibn Xuzaym aytganlar: «Qaysi bir amaldan Oллоhning yuzi istalmasa, u qurib, yuq bo'lib ketguvchilar».

Imom Axmad o'g'illariga nasihat qila turib, shu kabi deganlar: «Ey o'qilcham, yaxshilikni niyat qil, YU , agar sen yaxshi ko'rsatsang niyat qilsang, doimiy ishqiliqda buvlad».

Ayyub as-Sixtetniy aytadilar: «Oллоhga qasamki, banda holati-fazilatining boshliqlariga bilinmasligidan xursand bulganlarga sodiq-muxlislar blibdi».

Bir kishi Shaqiq ibn Ibrohimdan: «Odamlar meni yil deb deb aytdi, yil ikki yil emasligimni qanday bilsam bo'ladi?» – deb so'radi. Shunda Shaqiq ibn Ibrohim:

«Yashirin kiladigan ishlarniing yillarga aniq kil. Agar katta undan rozi bulishsa, demak sen yilshon, bylmasa yil emassans», – dedilar.

Muxammad ibn Yusuf al-Asbaxoniy nonlarini bir novvoydan sobit bo'lish odatlanmas ekanlar. Amalga oshirilgan nazorat, u zot: «Ehtimol sizlar meni tanib oldingiz, xaybatlanib, noonni arzon narxga topshirishingiz mumkin, unda men bilan bilingan kun o'tkazilgandan keyin bulib qolaman», – degan ekanlar.

Ислом Нури

Surayyo Rabi'n ibn Xuzaym haqiqatda aytadilar: «Rabi'ning barcha amali maxfiy edi. Agar u zot huzuriga biron kimsa kelib qolsa va boshqa vaqt Mushaf-Qur'onni ochib qo'ygan bulsalar, uni ko'radiganlar bilan bilan bebitit qiladilar ular».

Ibrohim an-Naxayiy agar Musafdan biron sura o'qiyotgan bulsalar va oldirarga biron kishi kirib qolsa, uni bekitib, yashirib ko'rsalar edilar.

Abdulloh ibn Muborak g'azotga chiqishlar, kimliklari bilmasin uchun yuzlarini nikoblab ular ekanlar. Abdulloh ibn Sulaymon aytadilar: «Men nikobning bir chetini ushlab, tortdim. Shunda u zot:» Ey Abu Amr! Siz bizni uyaltiramiz, sharmanda qiligan kimsalardan ekansiz «, – dedilar».

Ibn Muxayriz kolyak sobit bo'lish istagida chaqa pul bilan do'konga kirilar. Shunda bir kishi sotuvchiga qarab: «Bu Ibn Muxayriz buladilar, savdoni chiroyli qiling», – dedi. Shunda Ibn Muxayriz savdoni tuxbat, dukondan chiqib ketilar va: «Biz faqul pullarizni bilamiz, dinimiz bizni tinchitamiz», – dedilar.

Халаф ибн Тамим айтадилар: «Мен Суфён ас-Саврийни Маккада кўрдим, у зот атрофларида ҳадис ўрганувчилар кўпайиб кетганида:» Инна-а лиллаҳи ва инна-а илайҳи рожиу-у-н «, мен каби инсонга одамларнинг ҳожати тушгани

Ислом Нури

сабаб Аллоҳ versache

Умматни Нозирча yo'q kilib yurishidan kurkaman «, – dedilar».

Imom Axmad aytadilar: «Bir kishi Sufyon as-Savriyga u zotni tushida ko'rgani haqiqatda

aytganda,» Azinni qiyama, men nafsimga kadayligini tush

ko'ruvchilardan

ko'rishga yaxshi yordam bermayman «, – deb aytgan ekanlar».

Ibrohim an-Naxayiy aytadilar: «Qilingan bir yaxshi amaliyotni gapirdim.

Agar gapirmaslikdan qutulish yo'lini topganimda edi, gapirmasdim. Qaysi bir zamonada men

Kufa faojiasi bo'lib o'tganman, demak juda zamonaviy zamondir».

Xasan Bassiy aytadilar: «Bir odam bir joyda aytib o'tib yubordi, kechon

yaxshi kelsa, uni orqaga qaytarardi. Agar ko'z yoshi chiqib ketgandan

qo'rqsam, turib

ulardi».

Muxammad ibn al-Vosi's: «Agar siz gunohlarga berilib ketganingizda edi, sizlar menga yoqing kelolmagan

buloqlarni yaratgan. Men shunaqa odamlarni ko'rdim, ular

bilan birga biron bir odam o'zlarini yaxshi ko'rsata boshladi. Ko'z yoshidan chakkasi xo'l bulib ketardi, meni

kutib turdi. ulardan biri namozda bir safda

turib yig'ladi, buni yonida turgan odam sezmasdi «- dedilar.

Xasson ibn Sinoningning ayoli aytadi: «Xasson ibn Sinon kelib tushakka o'tarlidilar,

meni meni huddi ona o'z bolasinni oldiga olib borishdi va uxlatish kerak

Ислом Нури

edi. Agar uxlaganimni bilsalar, sekingina tuvakdan sug'urilib chiqib keting, uyingizda qolasiz.»

Ali ibn Xusayn Zaynul-Obidiy qo'ymahulloh kechening eng so'nggi qismidagi orkalarga bir ko'p nonni ortib, uni odamlarga maxfiy ravishta ulashib chikar edilar. Ul zot doimiyo: «Maxfiy qilingan sadaqa Allox Azza va Jallaning g'azabini ochirur», - derdilar. Madina ahli aytadilar: «Biz maxfiy sadaqani Ali ibn Husayn vafot etgunlariga qodir yuqotmadik».

Amr ibn Qays al-Mulaiy 20 yil nafl kunza tutildi. Buni ohl-oilalari biladi. U zot tushliklarini olib, tong-la dukonga ketardilar va boshqa taomni sadaqa kilib yuborardilar, oilaviy oila azolari bilmasdi. Agar u zotga iyigi kelib qolsa, yuzlarini devoraga qarab, sheriklarga: «Shamollash qanday ham qatiq-a», - der ekanlar. Kechki kirganda uylariga qaytarilganlar va oil-oilalari bilan kechki ovkatni-iftorni birga qilardilar.

Ixlosga haqida bazazi masalar

1. Amallarni maxfiy qilish haqiqatida yukorida utgan suzlar odamlarni oldirib butunlay amallarni tark qilish kerak , degan ma'noni anglatmaydi. Amallarni mahfiy qilishni qoldiring, ziyoda xotirjamlik bilan ishlashni rivojlantirishdan ustunlikka erishamiz. Kishi amallarini odamlarning mavjudligida ham qilaverishi mumkin. Ayniksa u

Ислом Нури

amallar

insonning doimiy ravishda kilib yurgan ibodatlari bylsa, har qanday vaziyatda ado

etishi joiz. Фақат бунда қалбини риёдан қаттиқ сақлаши керак, одамларни жонивор

ёҳуд ёш бола сифатида эътиборсиз санаши керак (Бу одамларни камситишга кирмайди.

Чуни у бу тасаввурни кибр билан эмас, балки риёдан сақланиш учун қилмоқда. BU

бандалар амал у учун қилнаётган Оллоҳ таоло oldida ҳақиқатда ҳақир махлуқлардир.

Тахр). Musulmon kishi riyodan saqlanayotgan bilan amalga oshiriladigan ishlardan shayton

vasvasasi orasini ajratib bo'lishi kerak, shunda u ko'p yaxshiliklardan ortda qolib ketmaydi.

Shubhasiz, shayton ham riyo va undan qurish mavzusini ibodatdan tusish uchun

kurol kilish mumkin . Biron yaxshi amal kilmoqchi katta odamga – xox u tolib

ilm, xox mudarris, xox va'z aytuvchi bulsin – kelib, bu ishning riyoga olib borishini, agar tuxmatasa shirkaga tushib qolishni vasvasa kilib, uni

maqsadidan

tusishi estimol.

Imom Ibn al-Javziy aytadilar: «Iblis ziyrak va'z o'quvchini olib, unga:» Sen kabi odam ma'ruza qilmaydi, pand-nasihatchi fitrat xushyor odamga o'qiydi «, – deb,

unim жим bulyshga va ma'ruzasidan tug'ilganga

o'xshaydi. Chunki u yaxshilik kilishdan tusyapti ... Keyin sizni u kelib:

«Sen o'zingni jalb qilgan narsalarga (oyat, xoliqlarga) bilan

Ислом Нури

lazzatlanayapsan va
bunga yo'naltirgan topayapsan, qayta tiklanadigan odamni riyobga olib
keling,
qurgan odamni ushlab turing» dedi.
yaxshilik eshigini yopishdir «.

Agar riyo ëki «suma» (odamlarni ko'rsin biron bir eshitsin, degan
tushunchaga) biron amalni
kilishga undayotgan bylsa, va boshqa amaldan tuzash zarur, ammo
kimning xolis boshlagan
amaliga riyo vasvasasi aralashsa, amalni tark qilmay, bu vasvasani amalga
oshirishga
qodir.

Demak, musulmon kishi qalbidagi niyatini tug'rilab, azmu boshqaruvini
mustaxkamlab,
kaerda bulmasin odatiy yil amallarini davom ettiradi va shu kuni
shaytonning
vasvasasiga uchib qolmasligi zarur. Lezin nafl amallarini odamlarning
ko'zidan pana
qilishga odatlanishi u uchun avloroqdir.

2. Kupincha shayton yil odamga u haqiqatda odamlarning maqtashlarini,
iliq
so'zni ishlarini riyo sifatida keltirdi. Shak-shubha evkki, kim amalini
odamlar maqtovi
uchun kilsa, bu riyodir. Biroq, kim amalini xolis Olloh uchun qilsa va
amaldan
keyin odamlarning unga aytadigan maqtovlaridan o'zgina xursand bo'lib
qolsa, bu

Ислом Нури

ixlos haqiqatiga qarshi emas.

Muslim o'z «Sahih» larida Abu Zar raziyallohu anhudan rivoyat kiladilar, Rasululloh solallohu alayhi va salamdan: **«Yaxshilikdan birontasin qilip, odamlardan maqto'v eshitgan kishining amaliyotini ziyoda qilmangmi?»** - deb so'raganganida, u zot: **«Bu mo'minlar uchun oldingidan berilgan xushxabardir»** , - dedilar.

3. Keyingi odam amalini xolis Olloh uchun bo'shaydi. Lekin o'zaro amal assosida kelbiga riyo bo'limlari kelmoqda. Bunda uning amali bekor bo'g'ilgan yoki bulmaganligi borasida ikkilanib qolmoqda. Ulamolar bu haqiqatda turlicha fikr bildirganlar. Bu haqda o'ylaydiganlarning tug'risi shoki, agar odam shu vaziyatda riyoga qarshi kurashda bo'lsa, uni yomon ko'rib, tashlab qo'yilsa tashlab qo'yilishi shart emas, unning amali bekor bulib qolmaydi. Ammo usha xayolga rozi bo'lib, shu fikrda amalini davom ettiradi, lekin uning amali bekor bo'ladi. Vallohu a'lam.

4. Biz riyoning yomon illat ekani haqiqatda gapirar ekamiz, masalaning boshka tomonlarini ham nazardan kochirmasligimiz kerak. Odamlarni, hozirgi paytda yoshlarni va Islomga yangi kirib kelayotganlarni nafl ibodatlarga rag'batlantirasiz,

Ислом Нури

qizdirasiz va
o'rgatingiz uchun bazan shu ibodatlarning aniqlanishiga qadar maxfiy
qilichdan o'tib ko'ring
. Rasululloh solallohu alayhi va salam o'qitish uchun nafl ibodatlarini
ochib beradigan ayollarni qabul qilishda, baza sagobalar bilan birga ado
qilganlarni,
hammasi bazi salafarni nafl amallarini bajarishda qatnashganlarni
aniqlagani uchun
tashkillashtirilgandi.

Agar ibodat dinidagi farzni amalga oshiriladigan sunnatlardan bulsa, u
holda uni
o'qitish uchun aniqlangan holda ko'rsating qo'shimcha, shuningdek
zaruriy bulishi mumkin.

Allox taolo «Baqara» surasini 271-yilda amalga oshirgan bo'lsa-da,
haqiqatda so'z yuribdi,
debdi: **«Agar sodda narsalarni aniqlasangiz, juda ham yaxshi. Agar
juda katta
mahfiy qilsangiz va faqir-kambag'allarga bersangiz, bu sizlar uchun
yangi-da juda yaxshi
ko'rinmaydi. Allox kilayotan amallaringizdan juda
yaxshi xabardordir « .**

Bu oyat xususida Imom Bagaviy aytadilar:

«Ayrim mufassirlar:» Bu oyat nafl sadaqalar xususida. Farz qilingan
zakotni
esa odamlar ergashishlari uchun aniqlantiradi. Bu Xuddi Farz Namozni
Jamoatda O'qish, Naflini Esa Uyda O'qish Qo'shimcha Bo'lgani Kabidir «, -

Ислом Нури

deyishgan. So'ngra Olarz Farz
:» Bu Oyat Farzand Qilingan Zakot Xususiyatida. Universitet maxfiy berish
Rasululloh
solallohu alayhi va salom zamonaviylarda yaxshi natijaga erishgan. Bizning
zamonaviyizda esa
yomon gumonlarni ketkazish uchun uni aniq kilib, ko'rsatib berish «-
deganlar».

Riyo byladi, deb nafl amallarning hammasining faqat yasashini kilishga
etib
ketiladigan bulsa, yoshlarni nafl ibodatlarga urgatilmasa, bunining oziga
yarasha
salbiy natijalar ham qo'shilishi mumkin. Jumladadan, farzand yaki shogird
nafl
ibodat qilayotgandagi amalda ko'rmasa, ibodatlarga bo'lgan targ'ibotchilar
quroq va xayoliy
gapdan iborat bo'lib qoladilar. Bu vaziyatda gyoki ustoz yo'q ota-onasi
ozi amalga kilmayidigan narsa boshlanganda targ'ib kilandek bo'lib
qolmoqda. Demak, nafl
amallarni odamlarning ko'zlaridan olib chiqib ketishdi, ziyofatdan xoli
bo'lishni jixatidan
oshirgan ekani bilan yashashni bilgan birga ularni odamlarning ko'z
oldidagi xoli
vaziyatda kilishga o'rganishimiz va boshqalarga o'girishimiz kerak.
Shubhasiz, bu ham Islom
Islomiyda kilinadigan taklif va tarbiydandir.

So'zimiz oxirida Olloh taolodan Ozining guzal ismlari va sifatli sifatleri
bilan
riyo va boshqa narsalarga qarshi kurashish kerak bo'ladi.

Foyda qilingan asosiy adabiyotlar:

1. «At-tarbiyat-ruhoniya», «Al-miftax» – Shayx Duvaysh;
2. «Adabu tolibil-ilm» – Shayx Karzon.